

NEDERLANDSE AKKERBOUW: INKOMEN HOGER DAN IN EU

Ruud van der Meer

De resultaten van de Nederlandse akkerbouwbedrijven zijn de laatste jaren niet best. In de periode 1996/97 tot en met 2000/01 was de gemiddelde rentabiliteit 87%. Dit betekent dat tegenover elke euro aan kosten 87 eurocent aan opbrengsten staat. Zijn deze matige resultaten specifiek voor de Nederlandse akkerbouw of is dit beeld in meerdere EU-landen te zien? Een vergelijking van de resultaten over de periode 1995 tot en met 1999 van enkele grote akkerbouwlanden geeft hierop antwoord.

Nederlandse akkerbouwbedrijven kleiner, maar intensiever

De grootste akkerbouwlanden in Europa zijn Duitsland, Frankrijk, Spanje en het Verenigd Koninkrijk. Nederland is met ruim 500.000 ha akkerbouw, een klein land. Het gemiddelde areaal per bedrijf in Nederland is met 53 ha ook beduidend kleiner dan in de overige landen. Zo zijn de akkerbouwbedrijven in het Verenigd Koninkrijk driemaal groter dan in Nederland (tabel 1). Als gekeken wordt naar de intensiteit van het bouwplan (gemeten in Europese Grootte Eenheden (EGE)) dan is het plaatje totaal anders. Per hectare haalt een Nederlandse akkerbouwer gemiddeld ruim 2 EGE. De overige landen uit de vergelijking zitten allemaal onder de 1 EGE per hectare.

Land	Oppervlakte (ha)	EGE/ha	Rentabiliteit (%)	Gezinsinkomen/GAK (1.000 euro)
Duitsland	93	0,84	77	18,9
Frankrijk	95	0,84	98	24,9
Spanje	62	0,42	90	21,2
Verenigd Koninkrijk	159	0,92	91	38,2
Nederland	53	2,17	87	28,0

Bron: ILB-CCE_DG Agri; bewerking LEI.

Nederlandse akkerbouw minder afhankelijk van subsidie

Dezelfde verhouding als bij de intensiteit is ook terug te vinden in de gemiddelde opbrengsten per hectare. In Nederland bedragen deze bijna 3.000 euro, terwijl Duitsland, Frankrijk en het Verenigd Koninkrijk rond de 1.500 euro zitten. In Spanje is dit slechts 600 euro. Voor een deel is dit verschil te verklaren door het aandeel laagstalerende granen in het bouwplan. Op de Nederlandse bedrijven maken de granen een kwart van het bouwplan uit. Bij de andere landen ligt dit percentage boven de 50. Een opvallend verschil tussen de landen is ook te zien in de inkomsten afkomstig uit subsidies. Bij de subsidies worden zowel de productgebonden als de investeringssubsidies meegenomen. De Nederlandse akkerbouwers halen 6% van de opbrengsten uit subsidies. Bij de andere drie landen wordt een kwart tot een derde van de opbrengsten verkregen uit subsidies. Dit betekent dat de Nederlandse bedrijven een stuk minder afhankelijk zijn van subsidies dan in andere landen.

Kosten in Nederland hoog

De hoge opbrengsten per hectare van de Nederlandse bedrijven geven geen garantie voor een hoge rentabiliteit (verhouding tussen opbrengsten en kosten). De kosten per hectare liggen in Nederland duidelijk hoger dan in andere landen. Met name de kosten voor uitgangsmateriaal zijn beduidend hoger. De totale kosten (inclusief berekende kosten) zijn in Nederland ruim 3.500 euro per hectare. In Spanje is dit vele malen lager (ruim 600 euro). Een belangrijke rol hierin speelt de arbeid. Wordt in Spanje 35 uur per hectare aan arbeid

ingezet, is dit in Nederland 56 uur. Worden de kosten en opbrengsten uitgedrukt in de rentabiliteit dan kan een goed inzicht worden verkregen in de prestaties van de akkerbouwbedrijven.

Rentabiliteit Frankrijk hoog, Nederland blijft achter

De rentabiliteit van de Nederlandse akkerbouwbedrijven (gemiddeld 87%) is lager dan in Frankrijk en ook lager dan in Spanje en het Verenigd Koninkrijk. Enkel de Duitse akkerbouw scoort gemiddeld nog lager, vooral vanwege hoge kosten voor arbeid en grond. De Franse bedrijven blijken de beste rentabiliteit te halen. De loonkosten liggen voor deze bedrijven lager dan in de meeste andere landen. Bovendien ontvangen de Fransen de meeste subsidies per hectare. Worden de inkomsten en uitgaven doorgerekend naar het gezinsinkomen per gezinsarbeidskracht (GAK) dan presteren de Nederlandse bedrijven naar verhouding een stuk beter. Het gezinsinkomen/GAK bedraagt op Nederlandse bedrijven 28.000 euro. Alleen de Britse bedrijven halen een beter resultaat. Al met al kan dus gesteld worden dat het inkomen dat de Nederlandse akkerbouwers weten te behalen, beter is dan het inkomen dat akkerbouwers in andere Europese landen bereiken.